

De prijs van tin valt niet te beheersen. Het is onmogelijk vast te stellen wie er verantwoordelijk voor is dat een kist met ondeugdelijke cochenille, die uit Nederland was ontvangen, naar Surat werd doorgestuurd. In 1763 werd deze vandaar teruggezonden. Heren XVII hadden de bewering dat hij zo uit Nederland moest zijn verzonden, afgewezen. De Hoge Regering kan niet anders beslissen dan in 1763, omdat het nadelig is om een krat met cochenille te openen. Er kan dus niet vastgesteld worden of ze bij aanvoer al vochtig is. De cochenille bleek wel behoorlijk in blik of lood verpakt te zijn, zodat ze niet vochtig kon worden. [fol. 96] Ze moet dus al bij verzending uit Nederland vochtig zijn geweest. De administrateurs in de waterpoort hadden deze krat toevallig wel geopend, maar daar ze geen verstand van cochenille hadden, hebben ze niet gemerkt dat deze zo slecht was, als ze later in Surat bleek te zijn. De Hoge Regering zal het voorschrift van verleden jaar en dit jaar om niet meer textiel dan wat er besteld is aan te nemen, handhaven. Zoals Heren XVII aanvoeren, zijn er inderdaad vele redenen om het uitschot bij de textiel voor Nederland wel voor Indië te accepteren. Maar het is gebleken hoe nadelig het is meer aan te nemen dan er is besteld en ongevraagd uitschot is in Indië niet met winst te verkopen. [fol. 97] Het aannemen van uitschot, of firtij, kan licht kwalijke gevolgen hebben en de verkoop daarvan aan de Compagnie doen toeneemen. Men is blij dat Heren XVII tevreden zijn met de maatregelen tegen invoer van zijden patholen en andere Suratse textiel door de Engelsen en anderen. Hoewel nog niet gebleken is dat dit het geval is, kan de Hoge Regering niet vaststellen waar dit zou gebeuren, omdat die plaatsen onduidelijk zijn.)

Wijl wij, behalven het equitabele dat er in de goede trouw legt opgeslooten, ook door de ondervinding overtuigd zijn hoe de zoozeer benodigde moorsche zeevarende moeten g'animeert worden, en waartoe zeker geen van de minste middelen is het houden der belofte, zo zijn wij ook steeds waakzaam dat de ordres omtrend het terugzenden van de zulke die hun verbonden tijd uytgediend hebben, worden geëxecuteerd, gelijk daarvan onse resolutie van 18 juni des voorleden en 18 julij dezes jaars getuigenisse dragen.

Fol. 97v-98r.

(Er wordt streng op gelet dat er geen Engelsen van geboorte op de schepen naar Surat worden geplaatst. Onder herhaling van het besluit van 19 september 1763 is het hoofd van de zeemacht schout-bij-nacht Nicolaas Houtingh, het hoofd van de militie en de commandeur en opperequipagemeester bevolen geen militairen, of zeevarenden van die natie daarheen te zenden. Overeenkomstig de wens van Heren XVII is het bestuur aanbevolen zo mogelijk het kartel met de Engelsen te vernieuwen. Hoewel de Engelsen veel belang bij het ronselen hebben, is dat wellicht mogelijk nu de onredelijke mr. Thomas Hodges het Engelse gezag heeft overgedragen aan de zeer geprezen William Andrew Price. Bovendien kunnen de bevelen van de Engelse directeuren aan het bestuur in Bengalen ook van invloed zijn op het bestuur te Surat.

KHARG

[fol. 99] Voor de sluiting van Kharg verwijst men naar de generale missive van 20 oktober 1765. Uit her rapport van resident Johannes Wilhelmus Buschman van 1 mei 1766 blijkt dat Kharg met alle bezittingen overrompeld is door de zeerover Mir Mahanna voordat het bevel tot sluiting was ontvangen. Hieronder volgen bijzonderheden.

JAVA'S OOSTKUST

De bezwaren van Heren XVII tegen de toestemming aan de gezagvoerders van schepen om canasters met slechte suiker te weigeren, zijn weggenomen, doordat er bij resolutie van 21 juni 1765 geen suiker meer uit Java's Oostkust wordt aangenomen. In januari 1765 is voor de tweede maal een afschrift van het geheime besluit te Semarang van 23 december 1763 naar Nederland gezonden.

CHERIBON